

Hlavy států v evropských mikrostátech

Tereza Krátká, učo 439735, Ondřej Myslivec, učo 415555, Bc. Radka Nováková, učo 426204, Aneta Plachtovičová, učo 438901

andorra

Pravomoci hlavy státu

- Ústava přijata v roce 1993 (Představiteli státu jsou již od 13. Století Urgellský biskup a francouzský hrabě – pozn. Dnes nahrazen prezidentem)

■ Článek 43

- 1) V souladu s institucionální tradicí jsou stát Andorra a Coprinceps neoddělitelnou součástí a tito jsou nejvyššími představiteli státu. (***citace: Spoluknížata jsou na základě institucionální tradice Andorry a podle znění ústavy – společně a neoddělitelně – hlavou státu a jeho nejvyššími reprezentanty.***)

- 2) Coprinceps, jako instituce, která se datuje od Pareatges (mírová smlouva o společné správě andorrských údolí z roku 1278) jsou výlučnými a nejvyššími představiteli státu biskup Urgellský a prezident Francouzské republiky. Jejich pravomoci jsou rovné a jsou odvozeny od současné ústavy. Každý z nich přísahá nebo prohlašuje, že vykonávají své funkce v souladu s předloženou ústavou.

■ Článek 44

- 1) Coprinceps jsou symbolem a zárukou stálosti a kontinuity Andorry, jakož i její nezávislosti a zachování ducha parity v tradičním vyváženém vztahu k sousedním státům. Hlásají souhlas státu Andorry dostát svým mezinárodním závazkům v souladu s ústavou.

- 2) Coprinceps rozhodují o fungování veřejných orgánů a institucí, a jsou pravidelně informováni o dění ve státě

- 3) S výjimkou případů uvedených v této ústavě mají Coprinceps (prezidentskou) imunitu. Za skutky Coprinceps jsou odpovědní ti, kteří společně s nimi kontrasiovali dokumenty.

■ Článek 45 – kontrahované pravomoci

- 1. Kontrahované pravomoci Coprinceps, nutný spolupodpis předsedy vlády nebo pověřeného člena vlády, popřípadě vyslaného zástupce:
  - a) vyhlašuje všeobecné volby v souladu s ústavou.
  - b) vyhlašuje referendum v souladu s články 76 a 106 Ústavy.
  - c) jmenuje předsedu vlády v souladu s postupem stanoveným v Ústavě.
  - d) podepisuje dekret o rozpuštění Consell General (jednokomorový parlament – Generální Rada). Postup dle článku 71 Ústavy.
  - e) Pověřuje a odvolává vedoucí zastupitelských misí. Zároveň přijímá cizí velvyslance.
  - f) jmenuje předsedy úřadu dalších státních orgánů, v souladu s Ústavou a zákony.
  - g) Podepisuje a vyhlašuje zákony.
  - h) Má právo se zapojit do vyjednávání o mezinárodních smlouvách.
  - i) Plní další úkoly, které jim jsou svěřeny Ústavou.
- - pokud některý z Coprinceps (nebo oba) nejsou způsobilí k pravomocem uvedených v ústavě, mohou být zastoupeni svými pověřenými zástupci, popřípadě předsedou vlády. (Musí tam být připojen podpis i druhého Coprincepa)

■ Článek 46 – pravomoci bez kontrasignace

- 1. Coprinceps mohou provádět následující úkony na základě své svobodné vůle:
  - a) Uděluje milost.
  - b) Vytváří a strukturuje vlastní úřad a jmenuje a akredituje jeho zaměstnance.
  - c) jmenuje členy Nejvyšší justiční rady
  - d) jmenuje členy Ústavního soudu
  - e) Podává podnět k Ústavnímu soudu, pokud se domnívá, že některý z přijatých zákonů je protiústavní.
  - f) Podává podnět k Ústavnímu soudu, pokud se domnívá, že některá z doposud neratifikovaných mezinárodních smluv je protiústavní.
  - g) Podává podnět k Ústavnímu soudu v otázkách vztahujících se k omezení jurisdikce vyplývající z jejich ústavní funkce.
  - h) Podepisuje mezinárodní smlouvy.
- 2. akty odvozené z článků 45 a 46 vykonávají Coprinceps osobně, s výjimkou pravomocí pod písmeny e), f), g) a h) tohoto článku, které mohou být provedeny na základě pověření.

- **Článek 47**

- V rámci souhrnného rozpočtu, knížectví přidělí stejnou částku každému z Coprincepna zajištění hladkého výkonu jeho funkce.

- **Článek 48**

- Každý Coprincep jmenuje osobního zástupce, který jej bude v Andoře zastupovat v době jeho nepřítomnosti.

- **Článek 49**

- V případě neobsazeného místa jednoho z Coprinceps bude toto místo obsazeno v souladu s ústavou a zákony Andorského knížectví.

-
- Role hlavy státu v Andorském knížectví je především reprezentativní, knížata nemají právo veta.
  - Současným Urgellským biskupem je Joan Enric Vives Sicília - od roku 2003 (65. Spoluknížetem Andorry)
  - Druhý spolukníže je samozřejmě Hollande (Chirac, Sarkozy – společně s Joanem Enricem Vivesem Sicíliou)
  - Francouzský prezident je zároveň vojenským náčelníkem Andorry
  - Andorra nemá vlastní armádu, o vojenskou obranu by se na základě mezinárodních smluv měly starat Španělsko a Francie.
  - **Zástupci:**
    - Již tradičně jsou zástupci prefekt departmentu Pyrénées-Orientales (Katalánci přezdívané Severní Katalánsko) a generální vikář urgellské diecéze, kteří musí přísahat na ústavu. Spoluknížata se po dobu své funkce stávají andorrskými občany, ale jejich význam je hlavně symbolický.

Andorra jako daňový ráj

- V Andoře neplatily žádné přímé daně, pouze 4 % daň z přidané hodnoty
- Velmi nízká daň na tabák, alkohol a palivo
- Sarkozy velký odpůrce daňových rájů → snaha přinutit vládu, aby změnila zákony v oblasti bankovníctví (2009), v opačném případě by se vzdal titulu andorského spoluknížete → Hollande pokračuje v kritice daňových úniků
- Následné daňové reformy na základě doporučení EU a MMF a snaží přiblížit běžným mezinárodním daňovým standardům
- 2013 – zavedení daně z příjmu fyzických osob → ochrana před daňovými úniky a užší spolupráce s EU → 2014 – definitivní podoba → Osoby s příjmem mezi 24 000 a 40 000 euro ročně odvádějí daň z příjmu ve výši 5 %, osoby pobírající větší částku pak odvádějí 10 %.
- 2015 – uzavření dohod o výměně informací v daňových otázkách a o zabránění dvojího zdanění (např. s Francií, Španělskem)
- DPH – 4,5 %, snížené DPH – 1 % (voda, léky, zdravotní služby)

Monako

Znak + vlajka

Pravomoci hlavy státu

- Knížectví monacké, hlavou státu monacký kníže, konstituční monarchie
- Ústava Monaka vznikla roku 1911 (=reakce na revoluci Monésgaque), 1962 velká revize Rainierem III.
- Čl. 3 Nejvyšším orgánem výkonné moci je princ. Osoba prince je nedotknutelná.
- Čl. 4 Zákonodárná moc je vykonávána společně princem a **Národním koncilem (/shromážděním)**

Výkonná moc

- Vláda vykonávána z posvěcení knížete státním ministrem s pomocí vládní rady (**conseil de gouvernement**).
- **Státní ministr** je oficiální hlavou výkonné moci a zodpovídá za vymahatelnost práva.
- **Vládní rada** (6 členů): v čele státní ministr + 5 rádců projednává návrhy vlády a knížete
- Další dvě poradní rady: **Korunní rada** (ratifikace MS, rozpuštění NC) a **Státní rada** (radí v otázkách justice)

Vliv na zákonodárnou a soudní moc

- Od roku 1962 kníže sdílí zákonodárnou moc s Národním koncilem, každý zákon musí být opatřen jeho podpisem (ale pokud do 10 dní nepodepíše, schváleno)
- Kníže může rozpustit Národní koncil– do 3 měsíců nové volby.
- V mimořádných případech může kníže vydat nařízení korigující schvalování zákonů a provádění mezinárodních smluv nebo úmluv.
- Kníže jmenuje soudce ústavního soudu (včetně předsedy) na návrh Národního koncilu.
- Pokud kníže s některým návrhem nesouhlasí, vyžádá si nový.

Rainier III.

- Jeden z nejdéle vládnoucích monarchů v celé Evropě (vládl 56 let)
- Monako za jeho vlády zažilo velký rozkvět
  - dovedl ho do Rady Evropy, OSN
  - Monako za jeho vlády vybudovalo spoustu staveb (residenční čtvrti, nádraží, fotbalový stadion)
  - v 60. letech se Rainier dostal do obrovského sporu s franc. prezidentem de Gaullem, kvůli tomu, že Monako založilo tzv. MEDEC (Monaco Economic Development Corporation) a nabídlo firmám a podnikatelům mírnější zdanění než ve Francii

Rainier vs. Aristoteles Onassis (řecký miliardář)

- **spor - Rainier vs. Aristoteles Onassis** (řecký miliardář)
- Onassis držel většinu akcií společnosti SBM, která vlastnila Monte Carlo Casino, Operu Monte Carlo a hotel de Paris
- Rainier ho chtěl vypudit z SBM a tak nechal vydat (s požehnáním francouzské vlády) 600 000 nových akcií!, s tím, že vlastníky těchto nových akcií se stal stát Monako!
- Onassis tak byl nucen prodat svoje zbylé akcie, navíc pod cenou a Rainier získal absolutní kontrolu nad SBM
- Onassis podal odvolání k Nejvyššímu soudu v Monaku, ale samozřejmě neuspěl - soud pomohl svému panovníkovi a na odvolání neslyšel...

Rainier III.

- v roce 1957 vetovala nezávislá politická strana pod vedením Jeana Charlese Reye návrh rozpočtu
- Rey byl navíc partnerem/milencem jeho sestry, která ho chtěla zdiskreditovat a sesadit z trůnu (tím by se totiž stala regentkou)
- na Rainiera toho bylo už příliš, vyhodil ji z paláce, pozastavil platnost ústavy, rozpustil Národní radu a nedovolil pouliční demonstrace
- jeho americká manželka (princezna Grace) pak ujišťovala rodinu v Americe, že Rainier není diktátor, a že ta opatření jsou dočasná, což byla pravda
- nicméně tato opatření nakonec trvala tři roky, během kterých však Monako výrazně prosperovalo
- přesto se tak trochu zdá, že Rainierova vláda v určitých ohledech působila kontroverzně, s prvky osvícenského absolutismu

Albert II.

- Do monackého dění kontroverzně nezasahuje, z mezinárodního hlediska významná ekologická nadace (*Fondation Prince Albert II de Monaco*)
- **Projekty:**
- **Záchrana tuňáka obecného (spolu s WWF)** (odpor Japonska + rozvojových zemí)
- Závazek proti deforestaci (certifikované dřevo + pomoc rozvojovým zemím)
- Polární expedice (Severní pól)

zdroje

- Ministerstvo zahraničních věcí – Andorra, Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/andorra/index.html
- The constitution of the Principality of Andorra. Andorramania.com, Dostupné z: http://www.andorramania.com/constit_gb.htm
- Daňový ráj končí. Andorra podlehla mezinárodnímu tlaku. Eurozpravy.cz, Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/eu/71297-danovy-raj-konci-andorra-podlehla-mezinarodnimu-tlaku/>
- Andorra: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. Businessinfo.cz, Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/andorra-zakladni-charakteristika-teritoria-18098.html#sec7>
- Andorra přestává být daňovým rájem. E15.cz, Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/andorra-prestava-byt-danovym-rajem-994319>
- Sarkozy Andoře: Ukažte karty, nebo vám nepovládnu. Aktuálně.cz, Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/sarkozy-andore-ukazte-karty-nebo-vam-nepovladnu/r~i:article:633041/>
- Sarkozy to Andorra: behave or I quit as co-prince. Reuters.com, Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/uk-france-andorra-idUKTRE52P25U20090326>
- PETR, Tomáš. Lichtenštejnsko v komparaci s Monakem a Andorrou. Magisterská práce. Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita
- PROCHÁZKOVÁ, Lenka. Evropské mikrostáty – členové Evropské unie? Bakalářská práce. Fakulta sociální studií, Masarykova univerzita
- Constitution of the Principality. Dostupné z: http://en.gouv.mc/Gouvernement-et-Institutions/Les-Institutions/La-Constitution-de-la-Principaute#eztoc1036069_1
- Fondation Prince Albert II de Monaco. Dostupné z: <http://www.fpa2.com/>